

Pedagogisch beleidsplan

Versie 2026

Gastouderbureau

toppie!

INHOUD

INLEIDING	3
HOOFDSTUK 1 KWALITEIT EN PROFESSIONALITEIT	4
HOOFDSTUK 2 PEDAGOGISCHE DOELEN	6
HOOFDSTUK 3 EMOTIONELE VEILIGHEID BIEDEN	7
HOOFDSTUK 4 PERSOONLIJKE VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN	10
HOOFDSTUK 5 SOCIALE VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN.....	12
HOOFDSTUK 6 NORMEN EN WAARDEN OVERBRENGEN.....	13
HOOFDSTUK 7 ONTWIKKELING VOLGEN	14
HOOFDSTUK 8 SCHOLING EN COACHING	15
HOOFDSTUK 9 OPVANG IN EEN WOONOMGEVING.....	16
HOOFDSTUK 10 OPVANG OP MAAT	18

INLEIDING

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft de visie van Gastouderbureau Toppie op verantwoorde en kwalitatieve gastouderopvang. Het plan geeft richting aan het pedagogisch handelen van gastouders en vormt een leidraad voor de dagelijkse opvang. Het doel is om kinderen een veilige, vertrouwde en stimulerende omgeving te bieden waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Daarbij staat het welbevinden van het kind altijd centraal.

Dit beleidsplan is bedoeld voor zowel gastouders als ouders. Voor gastouders biedt het houvast en ondersteuning bij het vormgeven van de opvang en het pedagogisch handelen. Voor ouders geeft het inzicht in de manier waarop binnen Gastouderbureau Toppie wordt gewerkt en welke uitgangspunten en waarden daarbij belangrijk zijn. Het plan draagt zo bij aan een gezamenlijke basis en een goede samenwerking tussen ouder, gastouder en gastouderbureau.

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste pedagogische doelen en werkwijzen toegelicht. Ook wordt beschreven hoe wij de kwaliteit van de opvang waarborgen en hoe wij gastouders begeleiden en ondersteunen. Op deze manier geeft dit beleidsplan niet alleen richting, maar ook praktische handvatten voor het bieden van liefdevolle, professionele en verantwoorde gastouderopvang.

Visie Gastouderbureau Toppie

Gastouderbureau Toppie staat voor kleinschalige, professionele kinderopvang in een huiselijke en vertrouwde omgeving, waarin het welbevinden van het kind centraal staat. De opvang wordt verzorgd door betrokken gastouders die ieder kind de ruimte geven zich veilig en in eigen tempo te ontwikkelen, met aandacht voor persoonlijke groei, sociale vaardigheden en het overbrengen van normen en waarden. Een persoonlijke en open samenwerking tussen gastouder, ouder en bureau vormt hierbij de basis. Samen maken we er voor ieder kind een fijne, vertrouwde plek van. Dat is Toppie!

HOOFDSTUK 1 KWALITEIT EN PROFESSIONALITEIT

Gastouderopvang is opvang van kinderen in de huiselijke sfeer. Dit kan bij de ouder thuis zijn, maar kan ook in de woning van de gastouder plaatsvinden. Omdat er sprake is van een huiselijke sfeer, is gastouderopvang erg persoonlijk. Iedere gastouder is uniek, waardoor geen enkele gastouderopvang hetzelfde is. Doordat een gezin een vaste gastouder heeft en de groepen kleiner zijn dan in een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang, is er meer aandacht voor de gastkinderen en is het makkelijker voor een gastouder om rekening te houden met wensen van het kind en de ouder.

Deze kleinschaligheid vraagt om een specifieke kwaliteitsbewaking. Doordat de gastouder relatief zelfstandig werkt, is het belangrijk regelmatig en goed contact te onderhouden, zodat eventuele vragen of problemen snel ondervangen kunnen worden.

Kwaliteitsbewaking

Om de kwaliteit van de opvang te waarborgen, legt een medewerker van Gastouderbureau Toppie minimaal twee keer per jaar een huisbezoek af. Tijdens het huisbezoek wordt samen met de gastouder gecontroleerd of de opvanglocatie aan de gestelde eisen voldoet. Ook is er tijdens het huisbezoek voldoende ruimte om wensen en vragen van de gastouder te bespreken.

Om de gastouderopvang regelmatig te evalueren, zal er daarnaast minimaal één keer per jaar een gesprek plaatsvinden met de ouder. Wanneer nodig, is er uiteraard ook ruimte om meerdere malen per jaar een afspraak in te plannen. Dit kan een afspraak zijn tussen de ouder en Gastouderbureau Toppie, de gastouder en Gastouderbureau Toppie of tussen alle drie de betrokken partijen.

De taken die Gastouderbureau Toppie op zich neemt om de kwaliteit te kunnen waarborgen zijn:

- kandidaat-gastouders werven en selecteren op geschiktheid
- ouders van dienst zijn bij het inschrijven en voorlichten over opvangmogelijkheden
- bemiddelen tussen ouders en gastouders
- de gastouder waar nodig steunen bij haar opvangtaken door begeleiding
- de gastouder scholing bieden op verschillende thema's
- de gastouder begeleiden bij het volgen van de ontwikkeling van de kinderen
- met de gastouder periodiek een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitvoeren
- een jaarlijks coaching en evaluatiegesprek voeren met de gastouder
- een jaarlijks evaluatiegesprek voeren met de ouders
- faciliteren van een oudercommissie, waarin ruimte is voor advies met betrekking tot de gastouderopvang
- bewaken dat zowel de gastouder als de medewerker van het gastouderbureau werken volgens het pedagogisch beleidsplan en de bijbehorende protocollen

Werkplan

De gastouder werkt volgens haar eigen opgesteld pedagogisch werkplan. Gastouderbureau Toppie kan ondersteunen bij het uitwerken hiervan. De gastouder kan gebruik maken van het format van het bureau of deze zelf vormgeven naar wens. In het werkplan laat de gastouder zien hoe zij in de praktijk werkt, denk hierbij aan dagritme, activiteiten en ontwikkeling volgen. Tevens wordt behandeld hoe de pedagogische basisdoelen gewaarborgd worden in de opvang.

GGD-inspectie

Regelmatig (minimaal één keer per twee jaar) zal de gastouder bezocht worden door de GGD, in opdracht van de aangesloten gemeente. De gastouder wordt hierbij onder andere gecontroleerd op gezondheid, veiligheid, kindplaatsen, kennis en pedagogisch handelen volgens het eigen werkplan. Deze inspectie zal door Gastouderbureau Toppie met de gastouder samen worden voorbereid en nabesproken. Indien nodig vindt overleg plaats met de GGD naar aanleiding van de bevindingen.

Ook het gastouderbureau wordt jaarlijks bezocht door de GGD en gecontroleerd op diverse punten, zoals administratie, documentatie, gastouderbegeleiding, beleid, personeel en ouderrecht. Het rapport van deze inspectie wordt jaarlijks gepubliceerd op de website.

Afstemming andere gastouderbureaus

Het staat de gastouder vrij samen te werken met meerdere gastouderbureaus. Om de kwaliteit van de opvang te waarborgen, kunnen bepaalde situaties vragen om overleg tussen de bemiddelende bureaus. Denk hierbij aan afstemming van het aantal kindplaatsen of aandachtspunten die naar voren komen tijdens een GGD-inspectie. Dit overleg gebeurt altijd in samenwerking met de gastouder.

Samenwerking De Gastoudercentrale en OpvangApp

Gastouderbureau Toppie werkt samen met De Gastoudercentrale. Deze organisatie verzorgt middels het gebruiksvriendelijke Opvangapp de basis van het administratiesysteem voor urenregistratie, facturatie en documentbeheer. De gastouder ontvangt een login voor Opvangapp, waarmee zij eenvoudig uren kan registreren en facturen en documenten kan inzien. De Gastoudercentrale biedt tevens een online marktplaats voor gastouders om zich te profileren en voorziet het bureau van informatie over de laatste ontwikkelingen op opvanggebied.

HOOFDSTUK 2 PEDAGOGISCHE DOELEN

Gastouderbureau Toppie werkt met vier belangrijke pedagogische basisdoelen. Dit omdat elk kind recht heeft op verantwoorde opvang in een passende omgeving, die de ontwikkeling en ontplooiing stimuleert.

De vier pedagogische basisdoelen waarmee wij werken zijn:

Emotionele veiligheid bieden

Het is belangrijk dat een kind opgevangen wordt in een voor hem of haar vertrouwde en bekende omgeving. Het wennen van het kind bij de gastouder en continuïteit in de opvang spelen hierin een wezenlijke rol. Er wordt op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgegaan, met respect voor hun autonomie en zelfstandigheid. Grenzen en structuur zorgen ervoor dat een kind zich emotioneel veilig en geborgen kan voelen. *(Lees verder in hoofdstuk 3.)*

Persoonlijke vaardigheden ontwikkelen

Om kinderen op eigen tempo te laten ontwikkelen, worden kinderen spelenderwijs uitgedaagd op hun eigen niveau. Door het aanbieden van de juiste materialen en activiteiten, krijgen kinderen de kans hun motorische, cognitieve, creatieve en taalvaardigheden te laten groeien. *(Lees verder in hoofdstuk 4.)*

Sociale vaardigheden ontwikkelen

In de opvang leert het kind omgaan en samenwerken met andere kinderen en volwassenen. Kinderen worden begeleid in hun sociale interacties door de gastouder, waarbij spelenderwijs sociale vaardigheden worden geleerd. Hierdoor kunnen de kinderen later zelf beter relaties met anderen opbouwen en onderhouden. *(Lees verder in hoofdstuk 5.)*

Normen en waarden overbrengen

Kinderen maken op de opvang kennis met algemeen aanvaarde normen en waarden uit de samenleving. Een respectvolle omgang met mens, dier en natuur is hierbij het uitgangspunt. Kinderen leren op deze manier welk gedrag er van hen verwacht wordt in de maatschappij. De gastouder heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie en is zich daar bewust van. *(Lees verder in hoofdstuk 6.)*

Iedere gastouder een pedagogisch werkplan

Om goede, professionele gastouderopvang aan te kunnen bieden, vinden wij het belangrijk dat alle gastouders van Gastouderbureau Toppie aan alle bovenstaande doelen aandacht besteden tijdens de opvang. Wij vragen dan ook van de gastouder regelmatig bij zichzelf na te gaan hoe zij deze doelen toepast in de dagelijkse opvang, en hoe dit nóg beter kan. Gastouders werken middels een zelf opgesteld pedagogisch werkplan, waarin omschreven staat hoe bovenstaande doelen in de praktijk worden toegepast.

HOOFDSTUK 3 EMOTIONELE VEILIGHEID BIEDEN

Het is belangrijk dat een kind opgevangen wordt in een voor hem of haar vertrouwde en bekende omgeving. Het wennen van het kind bij de gastouder en continuïteit in de opvang spelen hierin een wezenlijke rol. Er wordt op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgegaan, met respect voor hun autonomie en zelfstandigheid. Grenzen en structuur zorgen ervoor dat een kind zich emotioneel veilig en geborgen kan voelen.

Bij Gastouderbureau Toppie staat de veiligheid en het welbevinden van het kind centraal. Een kind dat zich fysiek en emotioneel veilig voelt, voelt zich prettig en op zijn gemak. Met welbevinden bedoelen we de mate waarin het kind zich ontspannen voelt en geniet van de activiteiten waarmee het bezig is.

Emotionele veiligheid

Om er voor te zorgen dat een kind zich prettig voelt in de gastouderopvang, is het belangrijk dat een kind zichzelf kan zijn en zich veilig genoeg voelt om zijn emoties te tonen, zoals blijdschap, boosheid en verdriet. Dit is het geval wanneer er een vertrouwensband is met de gastouder. Voor het opbouwen van een vertrouwde relatie is het belangrijk dat een kind zich gekend, gezien en gewaardeerd voelt door de gastouder.

Ook het bieden van consequente regels, duidelijke grenzen, een herkenbare inrichting en herhaalde gewoontes helpen het kind om zich een gevoel van veiligheid te geven. Belangrijke kernwoorden hierbij zijn rust, ruimte en regelmaat.

De gastouder kan bijdragen aan de emotionele veiligheid van een kind door:

- een veilige en liefdevolle sfeer te creëren
- het kind te accepteren en te waarderen
- te laten weten dat het kind zijn emoties, vragen en verhalen kwijt kan
- complimenten te geven aan het kind
- het kind rust, ruimte en regelmaat te bieden
- het kind herhaalde, herkenbare gewoontes te bieden
- consequente regels te bieden en duidelijke grenzen te stellen
- de ruimte in te richten op een manier die voor het kind herkenbaar is

Sensitieve responsiviteit

Het bieden van warmte en ondersteunde aanwezigheid (ook wel sensitieve responsiviteit genoemd) is belangrijk om een kind een gevoel van begrip, acceptatie en veiligheid te geven. Een gastouder van Gastouderbureau Toppie dient daarom over de kwaliteit te beschikken om signalen te herkennen die aangeven dat een kind zich niet goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning.

Wanneer een gastouder de signalen van een kind goed kan herkennen en hier goed en tijdig op inspelt, ontwikkelt een kind vertrouwen in de gastouder. Bovendien draagt deze ervaring bij aan een gevoel van eigenwaarde van een kind.

De gastouder kan bijdragen aan sensitieve responsiviteit door:

- de emoties en gevoelens van het kind serieus te nemen
- het kind te troosten bij verdriet
- het kind te steunen en hulp te bieden waar nodig
- het kind te begeleiden en ondersteunen bij het verwerken van emoties

Het contact tussen de gastouder en de ouder is voor een kind van belang. Het geeft een kind een veilig gevoel wanneer ouder en gastouder waardierend over elkaar spreken en er wederzijds respect is. Kinderen hebben een scherp oor voor eventuele kritiek van de ouder op de gastouder en omgekeerd. Het is daarom verstandig om negatieve opmerkingen of verschillen van mening niet in het bijzijn van een kind uit te spreken. Het belang van het kind moet altijd voorop blijven staan.

Respect voor autonomie

De gastouder heeft respect voor de autonomie van het kind en biedt ruimte voor eigen initiatief en zelfstandigheid. De gastouder sluit aan bij wat het kind zelf wil en kan, zonder het kind te overvragen of juist te beperken. Tegelijkertijd blijft de gastouder nabij en beschikbaar om ondersteuning te bieden wanneer dit nodig is. Door kinderen te stimuleren om zelf dingen te proberen en successen te ervaren, groeit hun zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde.

De gastouder kan hieraan bijdragen door:

- het kind keuzes te bieden (bijvoorbeeld tussen activiteiten of eten/drinken)
- het kind aan te moedigen om zelf oplossingen te bedenken
- te kijken naar wat het kind al zelf kan en hierop aan te sluiten
- het tempo en de behoeften van het kind te respecteren
- het kind te betrekken bij dagelijkse handelingen
- positieve feedback te geven op zelfstandigheid

Structureren en grenzen stellen

Het bieden van structuur en het stellen van duidelijke grenzen draagt bij aan een gevoel van veiligheid en voorspelbaarheid voor het kind. Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid over wat wel en niet mag en wat er van hen verwacht wordt. Door consequent te handelen en regels steeds op dezelfde manier toe te passen, weet het kind waar het aan toe is. Dit geeft houvast en voorkomt onduidelijkheid of onzekerheid.

De gastouder kan hieraan bijdragen door:

- een vast dagritme aan te houden met herkenbare momenten
- regels kort en duidelijk uit te leggen
- consequent te reageren op gedrag
- gewenst gedrag te benoemen en te stimuleren
- grenzen op een rustige en respectvolle manier aan te geven
- het kind voor te bereiden op veranderingen in de dagindeling

Signaleren en handelen bij zorgen

Soms kan het voorkomen dat een kind zich anders gedraagt dan verwacht of signalen laat zien die aanleiding geven tot zorg. In dergelijke situaties is het belangrijk dat de gastouder alert is en sensitief reageert. Bij Gastouderbureau Toppie werken wij volgens de 'meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' en het 'protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag in de kinderopvang'. Deze bieden handvatten om signalen op een zorgvuldige en professionele manier te observeren, bespreekbaar te maken en zo nodig passende stappen te ondernemen.

Onze organisatie beschikt over twee aandachtsfunctionarissen, zij ondersteunen collega-bemiddelingsmedewerkers en gastouders bij het duiden van signalen en het maken van zorgvuldige afwegingen. Het kan hierbij gaan om zorgen over de thuissituatie van een kind, maar ook om situaties binnen de opvang, zoals wanneer gedrag van een gastouder of interacties tussen kinderen onderling vragen oproepen. Door open communicatie, tijdige signalering en deskundige ondersteuning staat het belang en het welzijn van het kind altijd centraal, met respect voor alle betrokkenen.

HOOFDSTUK 4 PERSOONLIJKE VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN

Om kinderen op eigen tempo te laten ontwikkelen, worden kinderen spelenderwijs uitgedaagd op hun eigen niveau. Door het aanbieden van de juiste materialen en activiteiten, krijgen kinderen de kans hun motorische, cognitieve, creatieve en taalvaardigheden te laten groeien.

Door spel leert een kind rekening te houden met andere kinderen, grenzen te stellen en te accepteren, delen, opkomen voor zichzelf en oplossingsgericht denken. De rol van de gastouder hierin is kinderen in situaties te brengen waarin ze al spelend kunnen leren, ontdekken en hiermee hun persoonlijke vaardigheden ontwikkelen.

De gastouder kan bijdragen aan een stimulerende spelomgeving door:

- het bieden van voldoende diversiteit in activiteiten
- het bieden van activiteiten die ruimte geven voor eigen invulling van het kind
- kinderen te stimuleren tot een actieve en zelfstandige houding
- de persoonlijke aanpak van een kind te respecteren
- het spelen in de groep te bevorderen
- zowel binnen als buiten speelmogelijkheden te bieden

Bij activiteiten wordt onderscheid gemaakt tussen georganiseerde activiteiten en vrij spelen. Georganiseerde activiteiten zijn activiteiten die door de gastouder zijn bedacht. Bij vrij spelen ligt de keuze van het spel bij het kind. Een kind heeft aan beide manieren van spelen behoefte. De gastouder biedt gelegenheid voor samenspel, maar zorgt ook dat het kind regelmatig rustig iets voor zichzelf kan doen.

Spelmateriaal

De gastouder draagt er zorg voor dat er tijdens de opvang voldoende veilig spelmateriaal is dat tijdens de opvang gebruikt kan worden. Houd hierbij rekening met de leeftijd en ontwikkelbehoeften van het kind. Voldoende materialen om kinderen uit te dagen is niet hetzelfde als een overvloed aan materiaal. Teveel speelgoed biedt onvoldoende uitdaging voor een kind en maakt kiezen onnodig ingewikkeld. Wel kan de gastouder het speelgoed zo nu en dan vervangen of afwisselen.

Gastouders zorgen voor activiteiten en spelmaterialen, die zich richten op verschillende ontwikkelingsgebieden:

- motorische vaardigheden
- cognitieve vaardigheden
- creatieve vaardigheden
- taalvaardigheden

Sommige spelmaterialen richten zich op één van deze ontwikkelingsgebieden, in andere materialen worden ze

gecombineerd.

Het is belangrijk dat er spelmateriaal voor handen is voor de verschillende vormen van spel:

- rustig spel: puzzels, boeken
- bewegingsactiviteiten: fietsjes, ballen
- creatieve activiteiten: knutselpullen, tekenmateriaal
- sensorisch spel: klei, zandbak
- bouwspel: blokken, stapelstenen
- fantasiespel: verkleedkleden, auto's
- regelspel: bordspellen, memory

Het spelmateriaal van een gastouder hoeft niet duur te zijn. Een kind speelt namelijk met veel meer dan alleen speelgoed. Denk aan open einde speelgoed en sensory play zoals pasta/rijst, stokken, stenen, een pollepel, verpakkingsmateriaal en nog veel meer.

Kinderen spelen niet om zich te ontwikkelen maar omdat ze er plezier in hebben. Als dat zo is, volgt de ontwikkeling vanzelf. Het meest inspirerende daarbij is, dat de gastouder ook nieuwsgierig is en bereid is om nieuwe dingen uit te proberen door de ogen van het kind.

Pedagogische ondersteuning bij activiteiten

Gastouderbureau Toppie voorziet de gastouder van pedagogisch verantwoorde magazines. Deze staan boordevol creatieve, verhalende, wetenschaps-, natuur- en spelactiviteiten. Hiermee heeft de gastouder een houvast en tevens dienen de magazines als inspiratiebron. Ze bevorderen ook de taalontwikkeling, door alle leuke voorleesverhalen die er in staan. De magazines voorzien in een grote variatie aan thema's en zijn geschikt voor verschillende leeftijdsgroepen. Ook plaatsen wij regelmatig activiteiten-tips in onze maandelijkse nieuwsbrief en op onze Pinterest-pagina.

HOOFDSTUK 5 SOCIALE VAARDIGHEDEN ONTWIKKELEN

In de opvang leert het kind omgaan en samenwerken met andere kinderen en volwassenen. Kinderen worden begeleid in hun sociale interacties door de gastouder, waarbij spelenderwijs sociale vaardigheden worden geleerd. Hierdoor kunnen de kinderen later zelf beter relaties met anderen opbouwen en onderhouden.

De sociale ontwikkeling van het kind heeft te maken met de manier waarop het kind met andere kinderen en volwassenen omgaat. De gastouder heeft hierin een belangrijke rol. Welke rol dit is, verschilt per leeftijd van het kind:

- baby: de gelegenheid bieden zich te kunnen hechten aan en vertrouwen op de gastouder
- dreumes: vastigheid en duidelijkheid bieden, maar ook ruimte voor een eigen wil
- peuter: begeleiden bij samenspelen, met name bij verschillende belangen
- kleuter: de gelegenheid bieden met andere kinderen te laten samenspelen en te laten inleven
- kinderen > 6 jaar: helpen balans te vinden tussen 'erbij horen' en eigenheid tonen

Verder zijn er een aantal algemene voorwaarden die de gastouder kan scheppen waardoor de sociale ontwikkeling van het kind optimaal gestimuleerd wordt. De gastouder kan bijdragen aan de sociale ontwikkeling van het kind door:

- veel samen te doen, zodat het kind leert plezier te hebben met anderen, vriendjes kan maken en leert delen (speelgoed, ervaringen) en rekening te houden met anderen
- voor een positieve sfeer te zorgen, waarin een groepsgevoel ontstaat, de gastouder voorbeeldgedrag toont en de kinderen leert omgaan met elkaar
- het kind te leren omgaan met onderlinge verschillen, waarbij alert gereageerd wordt op pestgedrag en/of buitensluiting
- zorgvuldig omgaan met 'lastig gedrag', met aandacht voor het verschil tussen gedrag dat veroorzaakt wordt door omstandigheden en gedrag dat voortkomt uit kind-eigen factoren
- kinderen van verschillende leeftijden met elkaar om te leren gaan en elkaar te leren helpen

HOOFDSTUK 6 NORMEN EN WAARDEN OVERBRENGEN

Kinderen maken op de opvang kennis met algemeen aanvaarde normen en waarden uit de samenleving. Een respectvolle omgang met mens, dier en natuur is hierbij het uitgangspunt. Kinderen leren op deze manier welk gedrag er van hen verwacht wordt in de maatschappij. De gastouder heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie en is zich daar bewust van.

Ieder mens heeft zijn eigen waarden en normen. Deze worden van jongs af aan ontwikkeld en geven richting aan ieders bestaan. De waarden en normen van ouders en gastouders mogen verschillen. Dat er verschil is tussen ouders en gastouders, leert kinderen dat ze met respect voor elkaars verschillen, toch goed kunnen samenleven. Het is wel belangrijk om elkaars opvattingen goed te kennen en te bespreken hoe ermee om te gaan tijdens de opvang, zodat dit kwalitatieve opvang van het kind niet in de weg staat.

De waarden en normen van de cultuur waarin kinderen opgroeien, worden overgedragen door de ouder, de gastouder en andere belangrijke volwassenen, zonder dat ze deze letterlijk benoemen. Ze geven een kind vooral voorbeelden via hun eigen gedrag en door hoe zij praten over het gedrag van anderen.

Waarden en normen die wij bij Gastouderbureau Toppie belangrijk vinden, zijn:

- behulpzaamheid: help elkaar waar nodig
- betrokkenheid: weet wat er speelt, wees op de hoogte en wees geïnteresseerd in de ander
- eerlijkheid: wees altijd eerlijk en oprecht
- enthousiasme: doe alles wat je doet met passie en enthousiasme, heb plezier in wat je doet
- gelijkwaardigheid: behandel iedereen gelijk, discrimineer nooit
- gezondheid: zorg voor een gezonde omgeving, voor jezelf en voor anderen
- professionaliteit: wees professioneel in je handelen
- respect: heb respect voor jezelf en elkaar, voor materiële zaken, dieren en de natuur
- samenwerking: werk positief samen met iedereen
- veiligheid: zorg voor een veilige omgeving, voor jezelf en voor anderen

Wij verwachten van de gastouder dat zij werkt naar bovenstaande waarden en normen. Het is belangrijk dat de gastouder hierin een balans vindt tussen de eigen waarden en normen, die van Gastouderbureau Toppie en die van de ouder, waarbij één geheel ontstaat, waar alle partijen achter staan. Tegenstrijdigheden kunnen te allen tijde besproken worden, zo lang er maar een open houding is van alle partijen en eerlijke communicatie.

De gastouder kan bijdragen aan het overdragen van deze waarden en normen aan het kind door goed voorbeeldgedrag te tonen, gewenst gedrag te belonen en aan te geven wat hoort en wat niet hoort. Ook het besteden van aandacht aan bijbehorende rituelen van waarden en normen, zoals feestdagen, hoort erbij.

HOOFDSTUK 7 ONTWIKKELING VOLGEN

De gastouder heeft een belangrijke invloed op de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Een goede begeleiding van het kind is hierbij van groot belang. De gastouder kan de ontwikkeling van het kind stimuleren door:

- goed te kijken en te luisteren naar het kind
- passende activiteiten en situaties aan te bieden waarin het kind kan leren, die nét iets moeilijker zijn dan wat het kind al kan (zone van naaste ontwikkeling)
- het kind de ruimte en de tijd te geven zélf te ontdekken en te oefenen (autonomie)
- het kind te stimuleren en complimenten te geven (motivatie)
- samen te praten over wat het kind heeft geleerd, en het zo te verwerken (interactie)
- het kind verantwoordelijkheid te geven om mee te denken en te beslissen (participatie)

Verschillende ontwikkelingsfasen

Het is van belang dat de gastouder op de hoogte is in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Hierbij kan zij dan aansluiten met de activiteiten en spelmaterialen die ze aanbiedt. Wanneer een gastouder weet hoe de ontwikkeling van een kind verloopt en deze volgt, kan zij ook bijzonderheden signaleren. Daaropvolgend kan zij indien nodig ouders verwijzen naar passende externe instanties voor verdere ondersteuning.

Gastouderbureau Toppie begeleidt de gastouders in het volgen van de ontwikkeling van het kind. Voor de dagelijkse overdracht bieden we ouder en gastouder heen-en-weer schriftjes aan. Ook hebben gastouders de beschikbaarheid over observatielijsten voor alle leeftijden. Tijdens de jaarlijkse evaluatie wordt de ontwikkeling van ieder kind besproken, en opvallendheden benoemd. Gastouderbureau Toppie informeert en adviseert de gastouder met betrekking tot het doorverwijzen naar een passende instantie indien nodig.

HOOFDSTUK 8 SCHOLING EN COACHING

Gastouders zijn blijvend in ontwikkeling. De continue veranderende maatschappij, vraag en aanbod en nieuwe pedagogische inzichten vragen om voortdurende aanpassing van de professional. Wij begeleiden de gastouder daar zo goed mogelijk in, door het aanbieden van scholing en coaching.

Scholing

De kwaliteit van de gastouder is bepalend voor de kwaliteit van de opvang. Ontwikkelingsgericht werken met kinderen vraagt veel van gastouders, zowel op het terrein van kennis als op het terrein van vaardigheden.

Gastouderbureau Toppie neemt hierin haar verantwoordelijkheid om de gastouder daarin goede begeleiding te bieden.

In de Toppie-academie kunnen gastouders terecht voor (online) bijscholing op verschillende gebieden. Denk aan thema's als brandveiligheid, meldcode kindermishandeling, veilig slapen en gezonde voeding. Ook worden er regelmatig scholingsbijeenkomsten georganiseerd op diverse locaties in het land. Gastouders worden hiervoor uitgenodigd en gestimuleerd deel te nemen. Jaarlijks bieden wij daarnaast kinder-EHBO cursussen aan, hiervoor werken wij samen met Livis.

Een andere samenwerkingspartner is Expertisecentrum Kinderopvang, hierbij is Gastouderbureau Toppie aangesloten als 'Toekomstmaker'. Alle gastouders die aangesloten zijn bij ons mogen deelnemen aan de georganiseerde webinars en activiteiten, en terecht kunnen voor een schat aan informatie betreffende diverse thema's binnen de kinderopvang (de pedagogische kennisbasis).

Uiteraard is de gastouder vrij om zelf een keuze te maken in de scholing die zij volgt, buiten het aanbod van Gastouderbureau Toppie om. Van de gastouder wordt verwacht dat zij minimaal 7 uur per jaar aan scholing besteedt.

Coaching

Gastouderbureau Toppie coacht de aangesloten gastouders in het bieden van pedagogisch kwalitatieve opvang, minimaal 3 uur per jaar. De coaching wordt uitgevoerd door de bemiddelingsmedewerkers, bij voorkeur de vaste contactpersoon van de betreffende gastouder. Deze heeft namelijk goed zicht op de opvanglocatie en de ontwikkelbehoefte van de gastouder. Jaarlijks worden gezamenlijk afspraken gemaakt over de inhoud en vorm van de coaching. Dit kan een combinatie zijn van:

- een individueel coachgesprek
- een observatie met nabespreking
- thematische groepscoaching/intervisie (al dan niet online)

HOOFDSTUK 9 OPVANG IN EEN WOONOMGEVING

Gastouderopvang vindt plaats in een huiselijke omgeving, misschien wel één van de belangrijkste om voor gastouderopvang te kiezen. Een huiselijke sfeer heeft als voordeel dat een kind zich snel thuis en op zijn gemak voelt. Het kind krijgt veel aandacht, omdat de groep klein is. Op deze manier ontwikkelt het kind bovendien een hechte band met de gastouder.

Opvangruimte

De woning waarin de gastouderopvang plaatsvindt dient tegelijkertijd als woonhuis en als opvangruimte.

Wanneer de gastouderopvang plaatsvindt in de woning van de vraagouder, hoeft er meestal weinig aangepast te worden. Hetzelfde geldt wanneer de opvang plaatsvindt in de woning van een gastouder met eigen jonge kinderen. In deze woningen verblijven tenslotte dagelijks kinderen.

Wanneer de opvang echter plaatsvindt in de woning van een gastouder zonder (jonge) kinderen, zal de woning er wellicht anders uitzien tijdens de opvangtijden dan daarbuiten. Om het kind in dit geval toch een passende, veilige opvangomgeving te kunnen bieden, dient de woning tijdens de opvangtijden aangepast te worden. Een flexibele inrichting biedt hier vaak uitkomst. Sommige gastouders hebben de mogelijkheid een aparte ruimte in hun woning in te richten als kinderopvanggedeelte.

Bij gastouderopvang in huis vinden wij het belangrijk dat de omgeving goed voelt voor zowel het kind, de ouder als de gastouder. De gastouder bepaalt hierbij uiteraard zelf welke ruimten van de woning zij beschikbaar stelt voor de opvang, en welke ruimten privé blijven.

De gastouder kan bijdragen aan een goede opvangomgeving door:

- de fysieke veiligheid te waarborgen
- de emotionele veiligheid te waarborgen
- te zorgen voor voldoende passende spelmaterialen
- te zorgen voor goede slaap- en rustmogelijkheden
- te zorgen voor voldoende ventilatiemogelijkheden
- te zorgen voor een rookvrije omgeving
- te zorgen voor een goede temperatuur
- te zorgen voor passende, veilige buitenspeelmogelijkheden

De specifieke eisen die door de wet gesteld worden aan de ruimte waarin de gastouderopvang plaatsvindt, worden gecontroleerd tijdens de jaarlijkse risico-inventarisatie. Hier kijken wij samen met de gastouder of de woning aan alle regels voldoet. Ook de GGD controleert hierop tijdens haar inspectie.

Opvang bij de vraagouder

Wanneer de opvang bij de vraagouder plaatsvindt, kan de gastouder hier ook op letten. Wanneer de woning van de ouder niet voldoet aan een goede opvangomgeving, kan in overleg met ouder worden verzocht wijzigingen aan te brengen. Denk hierbij aan het aanschaffen van passende spelmaterialen of veiligheidsbenodigdheden.

Eigen kinderen

Wanneer de opvang plaatsvindt in de woning van de gastouder en zij heeft eigen jonge kinderen, is het zoeken naar een nieuwe balans in het gezin. Van de gastouder verwachten wij dat zij werk en privé op een dusdanige manier kan combineren dat de opvang naar ieders tevredenheid kan plaatsvinden. De gastouder kan hierin bijdragen door:

- gastkinderen het gevoel te geven dat ze welkom zijn
- bij de eigen kinderen per dag aangeven welke gastkinderen die dag komen
- de aandacht voldoende te verdelen, om jaloezie en een gevoel van achtergesteldheid te voorkomen
- met de eigen kinderen bepalen wat algemeen spelmateriaal is en wat privé spelmateriaal is
- bepalen in welke ruimten de eigen én gastkinderen wel of niet mogen komen

Huisgenoten en stagiaires

Het is mogelijk dat een kind bij de gastouder thuis te maken krijgt met huisgenoten of structureel aanwezigen, zoals een partner, ouder of oudere thuiswonende kinderen van de gastouder. De gastouder dient met hen goede afspraken te maken, zodat een goede balans kan worden gevonden tussen werk en privé. Alle huisgenoten van 18 jaar en ouder moeten in het bezit zijn van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en worden door ons gekoppeld in het Personenregister Kinderopvang. Dit geldt ook voor stagiaires en vrijwilligers die ondersteunende taken uitvoeren op de opvang.

HOOFDSTUK 10 OPVANG OP MAAT

In sommige situaties vraagt kinderopvang om extra maatwerk. Dit brengt specifieke uitdagingen met zich mee voor zowel de gastouder als het gastouderbureau en de ouders. We zorgen samen voor een passende oplossing.

Het kan voorkomen dat een gastouder bijzondere opvangvragen krijgt. Hieronder vallen bijvoorbeeld:

- opvang voor kinderen met een lichamelijke zorgbehoefte
- opvang voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften
- opvang op afwijkende tijden, zoals nacht- of weekendopvang

Bovenstaande vragen zijn een uitdaging voor de gastouder. Het is belangrijk dat Gastouderbureau Toppie, de gastouder en de ouders in bovenstaande gevallen goed met elkaar overleggen over de opvangmogelijkheden die we kunnen bieden. Het kan nodig zijn de opvangruimte aan te passen of de gastouder bij te scholen. Ook is het belangrijk te bedenken wat deze bijzondere opvang betekent voor de andere kinderen die opgevangen worden. Verder dient nagegaan te worden met welke externe organisaties en personen er samengewerkt dient te worden, om de ontwikkeling van het kind zo goed mogelijk te laten verlopen. Soms blijkt het helaas niet mogelijk te zijn aan de vraag te kunnen voldoen, in dat geval moet er een andere oplossing gezocht worden.

Bij deze bijzondere vormen van opvang vinden wij het extra belangrijk dat er passende opvang wordt geboden voor het kind. Naast een uitgebreid intakegesprek is er daarom in deze bijzondere casussen sprake van een intensievere begeleiding van de gastouder vanuit het Gastouderbureau Toppie.

